

[Bausgaard.]

beslutning, der krævede nogen som helst ny udgift. Det vil vi nok komme til at opleve, og dermed er det nødvendigt at nå frem til det, som vi har talt meget om i folketinget, men som vi endnu ikke er nået blot tilnærmelsesvis ind på livet af, nemlig en egentlig prioritering, en egentlig opgavedeling.

Ser vi på det materiale, vi her har fået, så viser det sig altså, at med de tillæg, der senere vil komme, er der på 5 år tale om en stigning i de samlede statsudgifter målt i faste 1965-kroner på 27-28 pct., altså noget mere end de 4 pct. årligt, finansministeren rigtigt siger vi tør regne med at produktionen vil stige. Disse 27-28 pct. er et gennemsnit af stigningerne på de forskellige områder, og der er en meget betragtelig forskel i stigningstakten, hvad der også bør være. Det største område, sundhedsvæsen og social forsyning, viser en stigning på 45 pct., og det vil næppe ret mange have hverken mod eller lyst til at ændre så forfærdelig meget ved. Så kan man trøste sig med, at politi og retsvæsen til gengæld kun viser en stigning på 10 pct.; om det holder, er jo så en anden sag. Men det kan man jo glæde sig over. Det er i hvert fald udtryk for et velfærdssamfund i ordets bedste betydning, at sundhedsvæsen og sociale udgifter kan stige med 45 pct., mens retsvæsen og politi kun stiger med 10 pct.; det må dog være et sundhedstegn.

Men det, som alligevel resterer, selv om vi ser disse store forskelle fra område til område, er, at folketinget virkelig tager sig den fornødne tid til i fællesskab med regeringen at få vurderet, om vi nu alligevel er tilfreds med de endog meget store stigninger, der kan være på enkelte områder. Jeg har f. eks. mine meget store tvivl om, hvorvidt vi kan regne med, at det vil være tilfredsstillende over for samfundsbehovet, at trafik og transport kun stiger med 16 pct. Jeg tror simpelt hen ikke, det er holdbart, hvis vi fortsat skal kunne tale om et dynamisk samfund. Det skal nok vise sig at blive et af de områder, hvor vi i fællesskab kommer til at tage ansvaret for, at udgifterne stiger mere. Vi kan ikke blive ved at beklage os over, at vore trafikforhold er elendige, og så samtidig ikke ville acceptere, at det koster noget at bringe dem i blot lidt bedre stand.

Jeg tror altså, det, der er mest behov for, er, at vi her i folketinget i fællesskab med regeringen får talt os virkelig til ende om denne opgavedeling. Skal det lykkes, er der imidlertid for mig at se én ting, der er meget nødvendig, nemlig at man ikke forsøger på at skabe en fornemmelse af, at ligegyldig hvilken tidsperiode man befinder sig i, så må de offentlige udgifter ikke stige mere end produktionen eller nationalindkomsten, hvad man vil. Hvis man fastholder det princip, vil resultatet blive et samfund, der kommer til i hvert fald for en periode — og den kan godt blive lang — at gå i stå. I et samfund, der i den grad som det danske er inde i en mægtig omstilling, må man gøre sig klart, at skal en sådan omstilling lykkes, så stilles der meget store krav også til de offentlige investeringer. Mange af de investeringer, erhvervslivet selv foretager, kan kun lykkes, hvis der enten sideløbende eller forudgående foretages meget store offentlige investeringer; det er selve forudsætningen for, at erhvervslivet kan udnytte sin egen investering.

Det kræver ikke megen fantasi, synes jeg, at forstå, at når vi i løbet af en meget kort periode ændrer karakter fra et gammelt bondesamfund til et moderne industrisamfund, så stiller det krav også til offentlige investeringer, så stiller det krav til uddannelse, så stiller det krav til trafik, så stiller det krav til en lang, lang række områder. Det burde heller ikke være svært at forstå, at når lægerne bliver stadig dygtigere, må netop sundhedsvæsenet og den sociale forsyning, folkepension, plejehjem o. s. v., også vokse; det hjælper ikke, vi lever længere, hvis vi kommer til at leve under stadig dårligere vilkår. Altså jo bedre man er i stand til at gøre samfundet, jo mere må nødvendigvis i denne omstilling de offentlige udgifter stige, men jo mere nødvendigt er det også, at vi får denne opgavedeling, så alt det, som det ikke er absolut nødvendigt af hensyn til tidsfaktoren at foretage i den periode, vi her beskæftiger os med, ikke får lov til at skubbe noget af det til side, som vi nødvendigvis skal foretage.

Til slut vil jeg gerne understrege en anden ting, som ministeren sagde, og som jeg synes vi i folketinget må holde fast ved for rigtig at kunne fastholde sammenhængen, nemlig at dette budget — som altså kun